

İlköğretim Okullarında Bilişim Teknolojileri Dersi Yeni Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

Aslan GÜLCÜ*
Saadettin AYDIN**
Şenay AYDIN***

Özet

Bu araştırmanın temel amacı Milli Eğitime bağlı ilköğretim okullarında okutulan bilişim teknolojileri dersinin yeni eğitim programının öğretim sürecindeki mevcut durumu ve uygulanmasında karşılaşılan güçlükleri öğretmen görüşleriyle ortaya koymak ve çözüm önerileri sunmaktır. Bu çalışmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, Bilgisayar Öğretmenleri görüşlerinin incelenmesine yönelik anket modeline uygun, betimsel bir çalışmadır. Türkiye genelinde ilköğretim okullarında çalışan bilgisayar öğretmenleri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırma yapılırken program değerlendirme modellerinden olan Eğitsel Eleştiri Modelinden faydalanılmıştır. Bunun için kullanılan yöntem tarama yöntemidir. Sonuca ulaşmak için kullanılan veri toplama aracı öğretim üyeleri yardımı ile likert ölçeğine göre hazırlanan ve derecelendirmeli soru tiplerinden oluşan ankettir. Elde edilen veriler frekans (f), yüzde (%) teknikleriyle analiz edilmiştir.

Çalışma sonunda programın uygulamada yeni olmasından ve öğretmenlerin bu konuda hizmet içi eğitim seminerleri almamalarından kaynaklanan sorunların baş gösterdiği dikkat çekmektedir. Ayrıca laboratuvar imkânlarının yetersizliği, donanım sıkıntısı, kaynak eksikliği, haftalık ders saatinin az olması ve sınıfların kalabalık olması programın uygulamada başarısını düşürmektedir.

Yeni öğretim programını uygularken sorun yaşamamak için öğretmenlere gerekli bilgilendirmenin yapılması ve en kısa zamanda laboratuvar imkânlarının yenilenmesi gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Bilişim Teknolojileri, Bilgisayar Öğretimi, Bilgisayar Destekli Öğretim İlköğretim, Bilgisayar Öğretmeni, Bilgisayar Dersi Programı, Bilgisayar Okuryazarlığı

Evaluation of The New Teaching Programme Developed Under The Name of Svet in Informatics Technologies Lesson in The Vocational High Schools Via The Teachers' Point of View

Abstract

The main purpose of this research is to reveal the current state of the new education programme developed in the field of Data Processing Technologies under the name of Strengthening the Vocational Education and Training System in Turkey (SVET) and the difficulties confronted from the teachers' point of view and to propose solutions. This is a descriptive research in harmony with the questionnaire model aimed at examining the views of computer teachers. The core of this study is the computer teachers working at vocational high schools. The means of data collecting to reach conclusions is the questionnaire involving gradable question types developed with the help of lecturers in accordance with Likert Scale. The collected data were analyzed according to the variables in the SPSS software with the help of techniques such as frequency (f), percentage (%).

The problems occur mainly because the programme is new in terms of application and because the teachers don't attend in service training on this subject. Besides, the deficiency of laboratory facilities, inadequate hardware, insufficient source of modules and crowded classrooms decreases the success of the programme in practice.

In order not to encounter problems in the process of application of the new education/ training programme, the teachers should be informed well and the work of completing source modules should be accelerated by renewing the laboratory facilities as soon as possible.

Key Words: Vocational High Schools, SVET, Teaching Computer, Informatics Technologies, Modular System

* Doç. Dr. Atatürk Üniversitesi. aslangulcu@gmail.com

** Dr. Emekli Milletvekili, Ankara.

*** Öğr. Gör. Gümüşhane Üniversitesi.

Giriş

Mevcut bilgi birikiminin her geçen dakika katlanarak arttığı bir bilgi çağında yaşamaktayız. Bu bilginin de bireylere kazandırılması gerekmektedir. Bilginin bireylere ulaştırılması ise ancak eğitim programları ile mümkün olmaktadır. Bilim ve teknoloji yarışından geri kalmak istemeyen milletler, en değerli yatırımın insana yapılan yatırım olduğunun farkına vararak, eğitime ve dolayısıyla eğitim programlarına büyük önem vermektedirler. Ülkeler bunu ya mevcut programlarını yeniden gözden geçirerek veya tümüyle yeni programlar geliştirerek gerçekleştirmektedirler (Ayas ve ark., 1999). Program geliştirme eğitimin amaçlarının en iyi şekilde gerçekleşmesine uygun ortam sağlar ve buna bağlı olarak Varış (1994), program geliştirmeyi “gerek okul içinde gerekse okul dışında milli eğitimin ve okulun amaçlarını etkinlikle geliştirmek ve gerçekleştirmek üzere düzenlenen muhteva ve faaliyetlerin, uygun yöntem, teknik, araç ve gereçlerle geliştirilmesine yönelmiş koordine çabaların tümüdür” şeklinde tanımlamaktadır.

Son yıllarda çalışma hayatına ve günlük hayatımıza bilgisayarın hızlı bir şekilde girmesi ve bu konuda çalışanların bilgi eksiklikleri bazı aksamalara neden olmuştur. Günümüzün gelişme ve çağı yakalama düşüncesinin en önemli gereksiniminin bilgisayarı verimli bir şekilde kullanmak olduğu ortaya çıkmıştır. Bu nedenle eğitimciler bilgisayar ve bilişim teknolojileri eğitiminin küçük yaşlarda başlaması gerektiğine karar vererek Türkiye'nin dünya daki bu teknoloji yarışının dışında kalmaması için kişilerin bilgisayarı, onu oluşturan birimler ile işleve geçirecek programları en verimli bir şekilde kullanabilmeleri için gerekli görülen hususları bilmelerini sağlamak için vakit kaybetmeden bir şeyler yapılması gerektiği fikrinde birleşmişlerdir. Böylece teknolojiye ulaşabilmenin yolu daha da kısaltılmış olacaktır.

Bilgisayar okuryazarı bir toplum olmak bütün ülkelerin olduğu gibi Türkiye'nin de amacıdır. Bunun için de 1980'li yıllardan itibaren gerek hizmet içi eğitimlerle gerekse eğitim fakültelerinde bulunan bilgisayar öğretmenliği bölümleri ile bilgisayar öğretmeni yetiştirilmesi çalışmaları yapılmaktadır. Üniversitelerde bilgisayar ve öğretim teknolojisi eğitimi bölümleri açılmış, 2002 yılında bu bölümler ilk mezunlarını vermiştir. Ayrıca ilköğretim okullarına bilgisayar dersi konulmuştur. Son bir gelişme olarak ise 2006 yılında bilgisayar dersinin öğretim programı yenilenmiştir. Öğretim programının yenilenmesiyle birlikte gerçekleşen önemli bir değişiklik de 4-8. sınıflarda okutulmakta olan bilişim teknolojileri dersinin 2006-2007 yılından itibaren 1.-3. sınıflara da uygulanmaya başlanmasıdır.

Çağımızın modern kurumları Bilişim Teknolojileri'ni yoğun olarak kullanmaya başlamışlardır. Bu gelişime paralel olarak günümüzün modern okullarında da Bilişim Teknolojileri bir yandan anlamlı öğrenme etkinliklerinin gerçekleşmesine katkı yaparken bir yandan da eğitim kurumlarının organizasyonu ve yönetiminde yeni imkânlar sunmaktadır.

İnternet, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin ilerlemesinde ve yeni olanaklara kavuşmasında itici güç olarak rol oynamaktadır. Çağın gerisinde kalmak istemeyen bütün ülkeler bu güçten yeterince faydalanabilmelidirler. Bu ise, ancak Bilişim Teknolojileri eğitime sahip bireylerin yetiştirilmesiyle mümkün olabilecektir. Teknolojik gelişmeler çalışma ortamlarının değişimine neden olurken bu değişim de organizasyonların değişimine neden olmaktadır. Bunun sonucunda oluşan ortamlarda verimli çalışabilmek için yeni yeterliliklerin geliştirilmesi zorunlu olmaktadır.

Dolayısıyla, günümüzde ilk ve orta öğretim kurumlarından mezun olacak öğrencilerimize yukarıda belirtilen yeni yeterliliklerin kazandırılması gerekmektedir. Bu gereklilikler doğrultusunda bilgisayar dersinin vizyonu belirlenmiştir. Bilgisayar dersi öğretim programının vizyonu; geçmiş yaşantıları, bireysel farklılıkları ve olanakları ne olursa olsun bütün öğrencileri “bilgisayar okuryazarı” olarak yetiştirmenin yanında, bilişim teknolojilerini kullanırken etik ve sosyal değerler, tutumlar, güvenlik, sağlık, teknoloji okuryazarlığı konularını bilinçli olarak hayata geçirebilmelerini sağlamaktır.

Konuyla İlgili Türkiye’de Yapılan Araştırmalar

Genel olarak baktığımız zaman bu araştırmaya örnek olabilecek birçok farklı branşlarda program değerlendirme araştırma örnekleri ve bilgisayarın ülkemizde ve eğitim sistemimizde kullanımı ile ilgili araştırmalar mevcuttur.

Konuyla ilgili yapılan en son çalışmalardan biri Sadi Seferoğlu (2007) ’nun yaptığı ‘İlköğretim Bilgisayar Dersi Öğretim Programı: Eleştirel Bir Bakış ve Uygulamada Yaşanan Sorunlar’ başlıklı araştırmadır. Bu çalışma 2006 yılında kabul edilen “İlköğretim Bilgisayar Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı”nı eleştirel bir bakışla incelemeyi amaçlayan betimsel bir çalışmadır. Bu inceleme yapılırken programın temel ünitelerine göz atılmış, programın uygulamasında yaşanabilecek sorunlar ele alınmıştır. Ayrıca Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) Bölümü öğretim programı incelenerek bu programla yetişen bilgisayar öğretmenlerinin yeni İlköğretim Bilgisayar Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programının gerektirdiği becerilere ne ölçüde sahip oldukları tartışılmıştır. Son olarak elektronik ortamda ulaşılan bilgisayar öğretmenlerinin programlarla ilgili görüşleri değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmelere göre, yeni İlköğretim Bilgisayar Dersi Öğretim Programının “kazanımlar, performans göstergeleri, yaparak yaşayarak öğrenme ve proje tabanlı etkinlikleri, etkinlik örnekleri ve değerlendirme” bölümleriyle alana katkı getirdiği anlaşılmaktadır. Ancak öte yandan programın uygulamasında güçlüklerle yol açan birçok unsurun varlığı da göze çarpmaktadır.

Genel olarak bilgisayar ders programının değiştirilmesinden öğretmenlerin memnun olduğu, eski programda öğrencilerin değişik sınıflarda benzer konuları gördüğü için öğrenmede yeterli ilerleme sağlamadığı öğretmenler tarafından vurgulanmıştır. Yeni müfredatta “sınıfların genel olarak belirli düzeylere göre basamaklandırılması, öğrencilerin bir üst düzeye ulaşabilmesi için ilgili etkinliklerin esnek bir yapıya sahip olması; her etkinliğin birbirinden bağımsız ve farklı olması ve etkinliklerin görsel ve etkileşimli formlarla desteklenmiş olması” hem dersin işlenişini daha zevkli hale getirmiş, hem de öğrenciler için kalıcı öğrenmelerin gerçekleşmesini sağlayacak bir zemin oluşturduğu sonucuna varılmıştır. Bu olumlu görüşlerin yanı sıra öğretmenlerin karşılaştığı en büyük sıkıntılar: programın uygulanmasıyla ilgili yeterince bilgi sahibi olmamaları, kaynak kitap ve CD’lerin ellerine ulaşmaması ya da geç ulaşması, donanım yetersizliği, bilgisayarların eski olması, yeterli zamanın bulunamaması, ders saatinin az olması, orta ve ileri basamaklarda İnternetle ilgili konularda internet bağlantısının çok yavaş olmasından kaynaklanan aksaklıklar olmasıdır. Bu aksaklıklara ek olarak öğretmenlerin çoğu bilgisayar dersinin seçmeli ders haline getirilmesi sonucu ders notunun karnelere yazılmaması nedeniyle öğrencilerin derse olan ilgilerinin ve ciddiyetlerinin azaldığını belirtmişlerdir.

Kural Er (2007) ilköğretim bilgisayar dersi programına ilişkin Çanakkale ilinde görev yapan öğretmenlerin görüş ve beklentilerinin belirlenmesiyle ilgili çalışmasında ilköğretim bilgisayar dersi programının; amaçlar, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme öğeleri hakkında öğretmenlerin görüşlerini almıştır. Araştırmada ilköğretim bilgisayar dersi öğrenme-öğretme süreçlerinde öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları tespit etmiş, ilköğretim bilgisayar dersi programının geliştirilmesine yönelik öğretmenlerin düşünce ve önerilerini almıştır. Sorularına yanıt arayan araştırma, programın uygulanmasını değerlendirmeye imkân sağlayarak bilgisayar öğretiminde karşılaşılan sıkıntıların giderilmesi ve gereken gelişmenin sağlanabilmesi bakımından önemlidir. Araştırma nitel yöntemde gerçekleştirilmiş olup, durum çalışması olarak desenlendirilmiştir. Verileri toplamak amacıyla bilgisayar öğretmenlerine yönelik görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırmacı 2006–2007 öğretim yılında Çanakkale il merkezi ve ilçelerindeki ilköğretim okullarında bilgisayar dersinin öğretimini yapan öğretmenlerle görüşmeler yapmıştır. Görüşmeler sırasında yapılan ses kayıtları daha sonra bilgisayara aktarılarak dinlenip yazıya geçirilmiştir. Araştırmanın genel kategorileri, diğer adıyla temaları belirlenerek bu yapıya göre kodlama yapılmıştır. Araştırmanın bulguları, daha önceden belirlenmiş alt problemlere uygun olarak ve belirlenen temalara bağlı olarak sunulup yorumlanmıştır. Bu bulgular ışığında ilköğretim bilgisayar dersi programının yetersiz kaldığı ve programın uygulanmasında sorunların yaşandığı belirlenmiştir. Bu sorunların oluşmasında rol oynayan etkenler bulgular ve yorum bölümünde detaylı şekilde tartışılmıştır. Sonuç olarak,

görüşme yapılan öğretmenler görüş birliği içinde, programın geliştirilmesi, ders süresinin arttırılması, düzenli olarak bilgi teknolojisi sınıflarının yazılım ve donanım ihtiyaçlarının karşılanması önerilerinde bulunmuşlardır.

Bektaş (2006) “İlköğretim Okullarında Bilgisayar Derslerine İlişkin Öğretmen Görüşleri (Elazığ İli Örneği)” başlıklı araştırmasında ilköğretim okullarında bilgisayar derslerine ilişkin öğretmen görüşlerini almıştır. Araştırmayı gerçekleştirmek için betimsel yöntem kullanılmıştır. Araştırmada üçü kişisel bilgi, dördü açık uçlu ve 39’u seçmeli olmak üzere toplam 46 maddelik anket, uzman görüşleriyle geliştirilmiştir. Araştırmanın evrenini Elazığ il merkezindeki 74 ilköğretim okulunda görev yapmakta olan bilgisayar öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklem olarak ise, evrenin tamamı alınmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS for Windows 13.0 istatistik paket programı kullanılarak frekans, yüzde ve ki kare işlemleri yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre, bilgisayar öğretmenlerinin branşlarından genel anlamda memnun oldukları fakat eğitim öğretim faaliyetlerinin dışındaki teknik işlerle meşgul olmak zorunda kalmalarından, okul imkânlarının yetersizliğinden ve ders saatlerinin düşürülerek bilgisayar dersi notlarının öğrenci karnelerinde yer almayacak olmasından rahatsız oldukları belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda bilgisayar dersi öğretim programının çağın gereksinimlerine göre yeniden düzenlenmesinden memnun oldukları sonucu ortaya çıkmıştır. Ders saatlerinin azaltılmasının öğretmenler tarafından olumsuz karşılandığı, bunun sebebinin de içeriğin bir ders saatinde yetiştirilemeyeceğinin olduğu tespit edilmiştir ve en çok öğretmenlerin laboratuvar ortamları ve teknik eksikliklerden yakındığı ortaya çıkmıştır.

Yılmaz ve Demirci (2004) İlköğretim okullarında II. kademe bilgisayar dersi müfredatının değerlendirilmesi konulu araştırmalarında ilköğretim okullarında 6., 7. ve 8. sınıflarda okutulan Seçmeli Bilgisayar Dersi müfredatında yer alan ünite ve konuları incelemiştir. Hazırlanmış bu yana revizyondan geçirilmeyen müfredattaki konuların gereklilik dereceleri öğrenci ve bilgisayar öğretmenlerinin görüşleri alınarak araştırılmıştır. Seçmeli bilgisayar dersini gören öğrencilerin ve bu dersi veren bilgisayar öğretmenlerinin müfredat ile ilgili görüşleri “Likert Tutum Ölçeği” modeline uygun 5’li ölçek kullanılarak hazırlanmış anketlerle alınmıştır. İkinci kademe yer alan 439 öğrenci ve değişik illerde görev yapan 10 bilgisayar öğretmeninden elde edilen verilerden yola çıkarak hangi konuların çıkartılıp hangilerinin eklenmesi gerektiği ve müfredattaki değişiklikler konusunda önerilerde bulunulmuştur. Yapılan araştırmada öğrencilere ve öğretmenlere uygulanan anket sonuçlarına göre; 6. sınıf müfredatında yer alan “Veri tabanı kullanımı” konusunun müfredattan çıkartılıp bunun yerine “Hareketli video, film ve ses programları” ile “İnternet kullanımı ve e-mail işlemleri” konularının konulması uygun görülmüştür. 7. sınıftaki “Fare Kullanımı” , “Fare kullanarak resim çizme” , “Oyunlar oynama” ve “Veri tabanı kullanımı” konularının

müfredattan çıkartılıp bunların yerine “Virüs koruma programları” , “İnternet kullanımı ve e-mail işlemleri” ile “Hareketli video, film ve ses programları” konularının konulmasının daha uygun olacağı düşünülmüştür. 8. sınıf müfredatında bulunan “Bilgisayar kullanımında güvenlik önlemleri” , “Fare kullanımı” , “Oyunlar oynama” , “Fare kullanarak resim çizme” , “Canlandırılan olayı açıklama” ve “Ses ve ses aletlerini ayırt etme” konularının çıkartılıp bunların yerine “Hareketli video, film ve ses programları” ile “İnternet kullanımı ve e-mail işlemleri” konularının konulmasının daha uygun olacağı düşünülmüştür. İlköğretim II. kademe 6., 7. ve 8. sınıf müfredatında ortak olarak bulunan “Oyunlar oynama”, “Resim ve şekilleri uygun yerlere yerleştirip olay canlandırma” , “Canlandırılan olayı açıklama” ve “Ses ve ses aletlerini ayırt etme” konuları öğrenciler tarafından gereksiz diye nitelendirilmektedir. Bunun için ilgili konuların içeriklerinin gözden geçirilip değiştirilerek daha verimli hale getirilmesi gerekmektedir.

Öğrencilerin beklenti ve isteklerine göre; “Bilgisayar ders saatlerinin arttırılması”, “Bilgisayar alırken dikkat edilmesi gerekenler” , “Windows ve program kurulumu” konuları da dikkate alınmalıdır. Araştırma neticesindeki tüm bulgular göz önünde bulundurularak ilköğretim okullarının 6., 7. ve 8. sınıflarında okutulan Seçmeli Bilgisayar dersi tüm Türkiye’de daha verimli işlenmesi için müfredatının revizyondan geçirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır ki İlköğretim II. kademelerde bilgisayar dersi programı 2006-2007 yılı itibariyle değiştirilmiş ve uygulanmaya başlanmıştır.

Uzunboylu (1995) yüksek lisans tez çalışmasında KKTC okullarında bilgisayar dersi alan öğrencilerin, bilgisayar öğrenme düzeyi ve bilgisayara ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Öğrencilerin bilgisayar dersindeki öğrenme düzeylerinin istenilenden düşük seviyede olduğunu, bilgisayar dersi alma, bilgisayar kursuna katılma, bilgisayar sahibi olma, çevresi tarafından bilgisayar konusunda yönlendirilme, bilgisayar kullanım yeterliliği gibi değişkenlerin bilgisayara yönelik tutumlara etki ettiğini ortaya koymuştur. Bilgisayar dersindeki bilişsel alan davranışlarından bilgi, kavrama ve uygulama basamakları ve bunların toplamı ile bilgisayara ilişkin tutum puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulmuştur.

Akkoyunlu (1996) öğrencilerin deneyimleri ve cinsiyet değişkenleri bilgisayara yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi incelemiş; kız ve erkek öğrenciler arasında bilgisayara yönelik tutumları açısından anlamlı fark bulunmadığını ancak öğrencilerin deneyimlerinin bilgisayara yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuştur. Araştırmada öğrencilerin bilgisayara yönelik kaygılarının azalarak kendilerine güvenin ve bilgisayara karşı sevgilerinin artmasında aldıkları bilgisayar dersi sayısının fazla olmasının etkili olduğu belirtilmiştir.

Uluslararası Alanda Yapılan Bazı Araştırmalar

Kirkman (1993) ilköğretim öğrencilerinin sahip oldukları bilgisayar deneyimleri ile ilgili araştırmasında; bilgisayar konusundaki bilgi ve becerilerin önemli bir bölümünün evdeki bilgisayar kullanımından kaynaklandığı sonucuna ulaşmıştır.

Jurema, Lima ve Finho (1996) tarafından Brezilya'daki ilköğretim okullarında bilgisayar kullanımı için geliştirilen bir kurs programının tanıtımını ve değerlendirilmesini yaptıkları araştırmaları için öncelikle öğrencileri bilgilendirmeye yönelik bu kursun ana ilkelerini içeren bir paket hazırlamıştır. Sonra bilişim teknolojileri, eğitim, görsel programlama, tarih ve didaktik materyal hazırlama alanlarındaki uzmanlardan oluşan bir ekip tarafından hazırlanarak 20.000 öğrenciye uygulanan bir proje gerçekleştirilmiştir. Bilişim teknolojilerinin temelleri, bilişim teknolojileri toplum ve ilgi alanları (matematik, sanat, oyunlar, araştırma) olmak üzere 3 ana tema etrafında hazırlanan projenin; öğretmenler, program, donanım, yazılım ve materyaller açısından değerlendirildiğinde okullardan olumlu yönde dönütler alındığı bildirilmiştir.

Keller (2000) çalışmasında okullarda bilgisayarın kullanılması ile ilgili sorunlar arasında planlama, donanım, yazılım sorunları ve uygulama ile ilgili sorunlara dikkat çekmiştir. Buna göre bazı okullarda öğretmen bulunmadığı için alınan son model bilgisayarlar kullanılmadan eskimekte, eskiyen bilgisayarlar yeni çıkan yazılımlara uyum sağlayamamakta ve bilgisayarla ilgili teknik hizmet, yetersiz kişilerin ellerine bırakılmakta ya da bilgisayar öğretmenleri bu işler için kullanılarak zaman zaman onlardan bilgilerini aşan sorunların çözümü beklenmektedir. Araştırmada bütün bunların zaman ve para kaybına neden olduğu belirtilmektedir.

Dunsworth, Martin ve Igoe (2000) araştırmalarında bilgisayar okuryazarlığının değerlendirilmesine yönelik olarak üniversite öğrencileri için düzenlenen bilgisayar kullanımının temelleri ve Microsoft Office yazılımları uygulamalarını içeren bir kursu değerlendirmişlerdir. 18–24 kişilik sınıflarda gerçekleştirilen kursta 329 öğrenci ve 11 eğitimci yer almış, kurs sonunda ara sınav ve finallerin yanı sıra, kurs boyunca sık sık yapılan küçük çaplı sınav sonuçları değerlendirilmiştir. Bu kursta; internet, dosya yönetimi, veri giriş-çıkış ve kaydı, M. Word, M. Excel, M. PowerPoint, kişisel web sayfası oluşturma konuları üzerinde durulmuş ve uygulama projeleri, sınıf içi aktiviteler, konulara yönelik M. PowerPoint ile yapılan sunumlar, online çoktan seçmeli testler, online tartışma forumları, web siteleri bağlantıları, işbirlikçi grup çalışmaları ve kitaptan okuma stratejileri kullanılmıştır. Buna göre; öğretilen konuların öğrenciler için faydalı olduğu ve el becerilerini geliştirdiği, öğretmenlerin kullandığı stratejiler, uygulama projeleri ve sınıf içi aktivitelerin öğrenmeyi kolaylaştırdığı, buna karşılık ders kitapları ve online olarak forumlarda yapılan tartışmaların etkili olmadığı, sonuç olarak

öğrencilerin daha az ilgisini çeken kitaptan okuma ve grup çalışmaları yerine yaparak-yaşayarak öğrenmenin etkisi vurgulanmış ve bu bilgisayar okuryazarlığı kursunun bilgisayarı tanıma ve basit uygulamaları gerçekleştirme için başarılı olduğu sonucuna varılmıştır.

Roby (2001) Atlanta'da bilgisayar ve internet öğretiminde işbirlikçi yaklaşımın etkilerinin inceleyen çalışmasında; 100 işadami tarafından desteklenen ve 6 ay boyunca iki haftada bir cumartesi günleri düzenlenen orta ve yüksekokul öğrencilerine yönelik bir kurs programını incelemiştir. Gönüllü kolej öğrencileri ve 100 Atlanta işadamları birliği üyesi tarafından verilen bu program; 1 öğretim tasarımcısı ve bir eğitmen, yaklaşık olarak da 5 gönüllü üniversite öğrencisi ve 16 ve 20 öğrenciden oluşan 2 gruptan oluşmuştur ve öğrencilerin kariyer planlarına göre; program tanıtımı, güncel teknoloji, İnternet, M. Word, M. Excel ve M. Powerpoint olmak üzere 6 farklı program üzerinde çalışılmıştır. Öğrenciler için teknolojiyi kullanma yeteneklerini kanıtlayabilecekleri bir fırsat olan bu program; işbirlikçi aktiviteler ile öğrencilerin grup üyeleriyle uyumlu iletişim kurabilmelerine ve kendi adımlarında çalışabilmelerine imkân sağlanmıştır. Halkın katılımı, kendi içinde tutarlı bir içerik ve bu programla zevkle meşgul olan öğrenciler sayesinde bilgisayar öğretimindeki işbirlikçi yöntemin çok iyi bir örneğini teşkil etmiştir.

Tüm bu araştırmalar incelendiğinde hem ulusal hem de uluslararası düzeyde yapılan araştırmalarda daha çok; bilgisayar kaygısı, bilgisayara yönelik tutumlar ve bilgisayar kullanma becerisini etkileyen çeşitli faktörlerin ele alındığı, işbirlikçi öğrenme yöntemi, bilgisayar laboratuvarlarının durumu, çeşitli öğretim kademelerinde bilgisayar dersinin durumu üzerinde durulduğu göze çarpmaktadır. Ayrıca uluslararası düzeydeki araştırmalarda; gelişmekte olan ülkelerde bilgisayar eğitiminin önemi, yapılış ve süreçte karşılaşılan sorunlar araştırılmış ve ortaya konulan sorunlar da genel olarak; uzun vadeli politika ve planlama, yatırım, öğretmen yeterlilikleri, bilgisayar laboratuvarlarının düzeni, donanım ve yazılım sorunları, öğretmen-öğrenci etkileşimi, öğretim yöntemlerindeki farklılıklar, ders kitaplarının geliştirilmesi, öğretmen maaşları, dersin içeriği, idarecilerin bilgisayar alanındaki eğitimi şeklinde çeşitlilik göstermiştir. Türkiye'de gerçekleştirilen araştırmalarda ise; bilgisayar öğretmenlerinin meslekleri ile ilgili görüşleri, bilgisayar derslerinde öğrenme-öğretme süreçleri, bilgisayarın öğrenciler üzerindeki sosyal etkileri gibi konuların yanı sıra öğretmen adaylarına verilen bilgisayar dersleri, bilgisayar derslerinde bilgisayar destekli öğretimin uygulanışı, bireysel ve grupla öğretim yöntemleri, geleneksel ve online yürütülen derslerin karşılaştırılması, internet öğretimi gibi genel olmayan, daha belirli ve dar kapsamlı konuların ele alındığı söylenebilir.

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okulları bilişim teknolojileri dersi öğretim programının öğretmen görüşleriyle değerlendirilmesi ve programın uygulamasında öğretmenlerin karşılaştığı güçlüklerin tespit edilmesidir.

Araştırma Soruları

- 1) Öğretmenlerin yeni programın genel özellikleri hakkındaki görüşleri nelerdir?
- 2) Öğretmenlerin bilişim teknolojileri öğretim programının hedeflerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 3) Öğretmenlerin bilişim teknolojileri öğretim programının içeriğine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 4) Öğretmenlerin bilişim teknolojileri öğretim programının öğrenme-öğretme sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 5) Öğretmenlerin bilişim teknolojileri öğretim programında değerlendirmeye ilişkin görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

İlköğretimde okutulan bilişim teknolojileri dersinin temel amacı, geçmiş yaşantıları, bireysel farklılıkları ve olanakları ne olursa olsun bütün öğrencileri ‘bilgisayar okuryazarı’ olarak yetiştirmenin yanı sıra öğrencilerin bilişim teknolojilerini tanınması ve bu teknolojileri kullanırken etik ve sosyal değerler, tutumlar, güvenlik, sağlık, teknoloji okuryazarlığı konularını da bilinçli olarak hayata geçirebilmelerini sağlamaktır.

İlköğretim birinci kademede bilişim teknolojileri dersiyile ilk defa karşılaşan öğrenciler bilişim teknolojileriyle ilgili konulara ve etkinliklere karşı geliştirdikleri tutumlar, ilerleyen yıllarda araştırma, iletişim kurma, bilgi teknolojilerini kullanma, problem çözme, bilgi çeşitlerini ve kaynaklarını anlamaya yönelik tutumlarında etkili olmaktadır. Bu nedenlerden dolayı ve teknolojinin son yıllarda her alanda hayatımıza girmesi sonucu bilişim teknolojileri alanında amaçlanan bilgi, beceri ve tutumların temellerinin atıldığı ilköğretim sürecinin ve bilişim teknoloji ders programının yapısının ve başarısının önemi bir kat daha artmaktadır.

Yaşadığımız çağda bilim ve teknolojinin sürekli gelişip, değişmesi ülkelerin bu değişime ayak uydurabilmeleri için eğitim programlarını sürekli olarak yenilemelerini zorunlu kılmıştır (Kaptan ve Kuşakcı, 2002). Bilgisayar teknolojisinin de diğer alanlardan çok daha hızlı geliştiği bilinen bir gerçektir. Bu durum dikkate alındığında da bilişim teknolojileri dersi programının öğelerinin sürekli değerlendirilmesi bir gereklilikten çok zorunluluk olarak ele alınmalıdır. Program geliştirme ilkeleri açısından eksiksiz bir program hazırlansa bile uygulamaya konulan ders programının etkililiğini belirleyebilmek ve uygulamaya konulan ders programının daha mükemmel ulaştırılması için ilgili öğretmenlerin görüşlerinin alınması gerekir. Öğretmen görüşleri programların tasarlanması, geliştirilmesi, değerlendirilmesi ve düzeltilmesi görevini yürüten Talim ve Terbiye Kurulu'nun çalışmalarına katkı sağlayabilir. Ayrıca alınan öğretmen görüşleri sayesinde bilişim teknolojileri öğretimiyle ilgili uygulamada ne gibi aksaklıkların bulunduğu ortaya konulabilecek, böylece bilgisayar öğretimiyle ilgili yeni

projeler için yol gösterici önerilerde bulunulabilecektir. Bu araştırmanın bilgisayar eğitimi verecek öğretmen adaylarını yetiştiren yüksek öğretim kurumlarındaki öğretim elemanlarına dönüt sağlayabileceği, bilgisayar öğretmeni yetiştirmek için yeni stratejilerin geliştirilmesine yol açabileceği ve bilgisayar öğretmenlerine bilgisayar öğretiminde programla ilgili karşılaştıkları sorunları bilimsel olarak analiz edebilme altyapısı oluşturacağı da öngörülmektedir. Bu araştırmanın kendi sınırları içinde program değerlendirme alanındaki bir boşluğu dolduracağı ve gelecekteki çalışmalara kaynaklık edebileceği beklenmektedir.

Yöntem

Bu çalışmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama modelinde amaç var olan ancak görülemeyen bilgiyi ortaya çıkarmaktır. Yapılacak ikincil ve birincil kaynak araştırmaları hep bu amaca yöneliktir. Örneğin yaptığı anket çalışması ile bir üniversitedeki öğretim üyelerinin tatmin düzeylerini tespit eden bir araştırmacı aslında varolan bir bilgiyi bulup çıkarmıştır. Bu bağlamda mevcut çalışmada yeni programla ilgili öğretmen görüşlerinin belirlenmesinde bu yöntem uygun bulunarak uygulanmıştır.

Örneklem

Araştırmanın örneklemini ise araştırma süresi içinde YÖK ve Milli Eğitim Bakanlığının izni ile www.bilisimanket.com isimli kişisel sitemiz üzerinden ulaşılabildiğimiz Türkiye genelinde 75 ildeki 290 tane bilgisayar öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Çalışmada veri toplamak amacıyla anket yöntemi kullanılmıştır. Anket soruları araştırmacı tarafından Eğitim Bilimleri, İşletme Bölümü ve BÖTE bölümlerindeki öğretim üyelerinin yardımlarıyla, anket hazırlama basamakları ve yöntemleri kullanılarak ve program değerlendirme konulu yüksek lisans ve doktora tezlerindeki anket soruları incelenerek hazırlanmıştır. Anket soruları hazırlanmadan önce konu ile ilgili durum tespiti yapılarak problem ve alt problemler belirlenmiştir. Bu alt problemlere çözüm yolları bulunabilecek şekilde anket soruları hazırlanmış ve sorular programın *genel* özelliklerine ilişkin görüşler, programın *hedeflerine* ilişkin görüşler, programın *içeriğine* ilişkin görüşler, programın *öğrenme-öğretme sürecine* ilişkin görüşler ve programın *değerlendirme sürecine* ilişkin görüşler olmak üzere beş bölüme ayrılmış ve kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum diye beşli bir değerlendirme ölçeği (Likert tutum Ölçeği) kullanılarak hazırlanmıştır.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Anketlerden elde edilen veriler SPSS programına aktarılmıştır. Bu veriler araştırmanın problemi ve alt problemlerine göre analiz edilmiştir. Öncelikle sorulara verilen cevaplar frekans ve yüzde kullanılarak genel durum ortaya konmaya çalışılmıştır.

Araştırma Bulguları

Bu bölümde örnekleme katılan illerde görev yapan bilgisayar öğretmenlerine uygulanan anketlerden elde edilen bulgular tablolaştırılmıştır. Daha sonra bu tablolar değerlendirilmiş ve gerekli yorumlar yapılmaya çalışılmıştır. Öncelikle bütün sorulara verilen cevaplar frekans ve yüzde kullanılarak genel durum ortaya konmaya çalışılmıştır. Tablolarda geçen “f” frekansı; “%” yüzde oranını ifade etmektedir.

Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Programın Genel Özellikleri Hakkındaki Görüşleri

Tablo 1: Araştırmaya katılan öğretmenlerin programın genel özellikleri hakkındaki görüşleri ile ilgili bulgular

İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yeni eğitim programına ihtiyaç vardı.	6	2,1	13	4,5	32	11	118	40,7	121	41,7
Program, öğretmene ve zümreye yeterince rehberlik etmektedir.	7	2,4	37	12,8	50	17,2	163	56,2	33	11,4
Programın tanıtımıyla ilgili verilen hizmet içi eğitimler yeterlidir.	50	17,2	133	45,9	53	18,3	48	16,6	6	2,1
Bu program öğrencilere bilişim teknolojilerini sevdirecek öğretmektedir.	10	3,4	35	12,1	62	21,4	156	53,8	27	9,3
Programın basamaklara ayrılmış olması yararlı olmuştur.	3	1	11	3,8	31	10,7	176	60,7	69	23,8
Öğrencilerin seviyelerine uygun basamakların öğretmenler tarafından belirlenmesi programı esnek hale getirmektedir.	3	1	9	3,1	29	10,0	159	54,8	90	31

Öğretmenlerin %40,7’si ‘katılıyorum’ ve %41,7’si ‘tamamen katılıyorum’ cevabı vererek bilişim teknolojileri dersi için yeni eğitim programına ihtiyaç olduğunu belirtmişlerdir. Sadece % 2,1’i ‘kesinlikle katılmıyorum’ ve %4,5’i ‘katılmıyorum’ cevaplarını vererek yeni

öğretim programına gerek duymadıklarını belirtmiştir. %11'lik bir kısım ise bu konuda fikir belirtmemiştir. Programın öğretmenlere ve zümreye yeterince rehberlik ettiği konusunda en çok %56,2'lik kısım 'katılıyorum' cevabını vermiştir. En az ise %2,4'lük oranla 'Tamamen katılmıyorum' cevabı verilmiştir. Öğretmenler programın tanıtımıyla ilgili verilen hizmet içi eğitimlerin yeterliliği konusunda %45,9 'katılmıyorum' cevabı vererek olumsuz fikir beyan etmişlerdir. %2,1'lik bir kısım 'tamamen katılıyorum' ve %16,6'luk bir kısım da 'katılıyorum' cevabı vererek olumlu fikir belirtmiştir. Program öğrencilere bilişim teknolojilerini sevdirek öğretmektedir konusunda öğretmenlerin %53,8'i 'katılıyorum' cevabı verirken %3,4'ü 'kesinlikle katılmıyorum' cevabı vermiştir. Programın basamaklara ayrılmış olması yararlı olmuştur fikrini öğretmenlerin %60,7'si 'katılıyorum' ve %23,8'i 'tamamen katılıyorum' cevabı vererek desteklemişlerdir. Öğrencilerin seviyelerine uygun basamakların öğretmenler tarafından belirlenmesi programı esnek hale getirmektedir seçeneğine ise %54,8 oranında öğretmen 'katılıyorum' cevabı vermiştir.

Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Programın Hedefleri Hakkındaki Görüşleri

Tablo 2: Araştırmaya katılan öğretmenlerin programın hedefleri hakkındaki görüşleri ile ilgili bulgular

İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yeni programın hedefleri toplumun beklenti ve ihtiyaçlarını karşılar niteliktedir.	4	1,4	38	13,1	63	21,7	174	60,0	11	3,8
Programda hedefler hiyerarşik bir şekilde sunulmuştur.	5	1,7	32	11	40	13,8	195	67,2	18	6,2
Ünitelerin başında belirtilen hedefler, anlaşılır ve net yazılmıştır.	3	1	27	9,3	44	15,2	184	63,4	32	11
Hedefler gerçekleştirilebilecek niteliktedir.	5	1,7	34	11,7	47	16,2	181	62,4	23	7,9
Programda öğrencinin günlük yaşamda kullanabileceği hedeflere yer verilmiştir.	5	1,7	26	9,0	56	19,3	184	63,4	19	6,6
Hedefler bilişim teknolojileri dersinin genel amaçları ile tutarlıdır.	4	1,4	10	3,4	41	14,1	207	71,4	28	9,7
Program öğrencilerde merak duygusu uyandırarak araştırmaya sevk eder.	6	2,1	45	15,5	66	22,8	160	55,2	13	4,5
Hedefler içeriğe uygun biçimde yazılmıştır.	4	1,4	23	7,9	45	15,5	202	69,7	16	5,5
Hedefler öğrencilere dünyadaki teknolojik gelişmeleri yorumlama becerisi kazandırmaktadır.	5	1,7	41	14,1	57	19,7	166	57,2	21	7,2
Yeni program öğrenciyi ezberden çok konuyu anlamaya ve yorumlamaya teşvik eder.	3	1	19	6,6	46	15,9	187	64,5	35	12,1

Tablo 2’de öğretmenlerinin bilişim teknolojileri dersi öğretim programının hedeflerine ilişkin görüşleri ile ilgili bulgulara bakıldığında yeni programın hedefleri toplumun beklenti ve ihtiyaçlarını karşılar niteliktedir fikrine öğretmenlerin %60’ının ‘katılıyorum’ cevabı verdiği görülmektedir. Hedeflerin anlaşılır ve net olduğu, gerçekleştirilebilecek nitelikte olduğu, hiyerarşik bir şekilde sunulduğu, içeriğe uygun biçimde verildiği, öğrencilere dünyadaki teknolojik gelişmeleri yorumlama becerisi kazandırdığı, programda öğrencinin günlük yaşamda kullanabileceği hedeflere yer verildiği ve yeni programın öğrenciyi ezberden çok konuyu anlamaya ve yorumlamaya teşvik ettiği konularında öğretmenlerin %60’ından fazlası katılıyorum ve tamamen katılıyorum cevaplarını vererek olumlu fikir beyan etmişlerdir.

Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Programın İçeriğine İlişkin Görüşleri

Tablo 3: Araştırmaya katılan öğretmenlerin programın içeriği hakkındaki görüşleri ile ilgili bulgular

İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yeni program için hazırlanan ders ve kaynak kitapları yeterlidir.	16	5,5	55	19,0	51	17,6	153	52,8	15	5,2
Yeni programın uygulanmasında gerekli olan yazılımların, CD'lerin vb. materyallerin temininde sıkıntı yaşanmamaktadır.	27	9,3	54	18,6	38	13,1	142	49,0	29	10,0
İçeriğin sunuluş sırası basitten karmaşığa doğrudur.	4	1,4	11	3,8	45	15,5	203	70,0	27	9,3
İçerik aşamalı ve birbirinin önkoşulu olarak sıralanmıştır.	4	1,4	18	6,2	42	14,5	203	70,0	23	7,9
İçerikte yer alan bilgiler öğrenciler için anlamlıdır.	4	1,4	18	6,2	59	20,3	194	66,9	15	5,2
İçerik, programın genel hedefleri ile örtüşmektedir.	3	1	5	1,7	47	16,2	217	74,8	18	6,2
İçerik bilgisayar kullanımıyla ilgili konuların önemli bir bölümünü içermektedir.	8	2,8	29	10,0	38	13,1	190	65,5	25	8,6
İçerik günlük hayattan verilen örneklerle zenginleştirilmiştir.	4	1,4	20	6,9	47	16,2	194	66,9	25	8,6
Yeni program öğrenciler için daha ilginç ve yoğun bir içerik sağlamaktadır.	5	1,7	19	6,6	46	15,9	193	66,6	27	9,3
Program öğrenciyi motive etmektedir.	4	1,4	28	9,7	62	21,4	174	60,0	22	7,6
Yeni program ile öğrenciler arasındaki seviye farklılıkları en aza indirgenmiştir.	7	2,4	44	15,2	62	21,4	163	56,2	14	4,8
Çalışma kitaplarında etkinliklere yeterince yer verilmiştir.	10	3,4	33	11,4	45	15,5	181	62,4	21	7,2
Basamaklardaki konu tekrarları öğrenmenin niteliğini artırmaktadır.	3	1	13	4,5	52	17,9	194	66,9	28	9,7
Etkinlikler öğrencileri bilgiye ulaştıracak ve yenilikçi düşünme yeteneklerini ortaya çıkaracak şekilde hazırlanmıştır.	4	1,4	20	6,9	63	21,7	184	63,4	19	6,6
Etkinlikler ve programdaki kazanımlar arasında çelişkiler vardır.	16	5,5	80	27,6	61	21	123	42,4	10	3,4

Çalışma kitaplarında yer alan etkinlikler ve yönlendirmeler öğrenciler tarafından anlaşılmaktadır.	5	1,7	21	7,2	45	15,5	206	71	13	4,5
Etkinlikler öğrencilerin öğrenme seviyesine, gelişimine ve öğrenme ortamına uygun olarak hazırlanmıştır.	9	3,1	26	9,0	56	19,3	185	63,8	14	4,8
İçerik bu durumıyla yeterlidir.	13	4,5	40	13,8	71	24,5	155	53,4	11	3,8

Araştırmaya katılan öğretmenlerin programın içeriği ile ilgili görüşleri Çizelge 3'te görülmektedir. Yeni program için hazırlanan ders ve kaynak kitapların ve programın uygulanmasında gerekli olan yazılımların, CD'lerin vb. materyallerin yeterliliği ve temininde yaşanan sıkıntılar konusunda Öğretmenlerin %50'sinden çoğu 'katılıyorum, kesinlikle katılıyorum' cevapları vererek olumlu fikir bildirirken, % 25'e yakını 'katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum' cevaplarıyla olumsuz fikir bildirmiştir. İçeriğin sunuluş sırası basitten karmaşığa doğrudur, içerik aşamalı ve birbirinin önkoşulu olarak sıralanmıştır, içerik, programın genel hedefleri ile örtüşmektedir ve çalışma kitaplarında yer alan etkinlikler ve yönlendirmeler öğrenciler tarafından anlaşılmaktadır sorularına öğretmenlerin %70'i ve daha fazlası 'katılıyorum' cevabı vermiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %60'ından çoğu "içerikte yer alan bilgiler öğrenciler için anlamlıdır, içerik bilgisayar kullanımıyla ilgili konuların önemli bir bölümünü içermektedir, içerik günlük hayattan verilen örneklerle zenginleştirilmiştir, yeni program öğrenciler için daha ilginç ve yoğun bir içerik sağlamaktadır, program öğrenciyi motive etmektedir, çalışma kitaplarında etkinliklere yeterince yer verilmiştir, basamaklardaki konu tekrarları öğrenmenin niteliğini artırmaktadır, etkinlikler öğrencileri bilgiye ulaştıracak ve yenilikçi düşünme yeteneklerini ortaya çıkaracak şekilde hazırlanmıştır, etkinlikler öğrencilerin öğrenme seviyesine, gelişimine ve öğrenme ortamına uygun olarak hazırlanmıştır" sorularına 'katılıyorum' cevabı vererek olumlu fikir bildirmiştir. Yeni program ile öğrenciler arasındaki seviye farklılıkları en aza indirgenmiştir sorusuna öğretmenlerin %56,2' si 'katılıyorum' cevabı verirken, %15,2'si 'katılmıyorum', %2,4'ü 'kesinlikle katılmıyorum' demiştir. İçerik bu durumıyla yeterlidir sorusuna ise %53,4'lük kısım 'katılıyorum', %13,8 'katılmıyorum' ve %4,5 'kesinlikle katılmıyorum' cevabı vermiştir.

Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Programın Öğrenme-Öğretme Sürecine İlişkin Görüşleri

Tablo 4: Araştırmaya katılan öğretmenlerin programın öğrenme-öğretme süreci hakkındaki görüşleri ile ilgili bulgular

İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Programda önerilen öğretim yöntemleri laboratuvarda uygulanabilir niteliktedir.	4	1,4	21	7,2	43	14,8	198	68,3	24	8,3
Etkinliklerin belirtilen ders süresi içinde yapılabilmektedir.	31	10,7	48	16,6	44	15,2	159	54,8	8	2,8
Program, dersin işlenişinde öğrencinin aktif katılımını sağlayacak niteliktedir.	3	1	14	4,8	39	13,4	220	75,9	14	4,8
Program öğrencinin bilgiyi yorumlamasına, geliştirmesine ve tartışmasına fırsat vermektedir.	2	0,7	17	5,9	48	16,6	215	74,1	8	2,8
Yeni program ile öğretmen bilgiyi direk aktarmaktan ziyade, öğrencileri motive etmek ve ilgi uyandırmak ile yükümlüdür.	5	1,7	16	5,5	41	14,1	215	74,1	13	4,5
Program öğretmen ve öğrenci açısından esneklerdir.	2	0,7	9	3,1	38	13,1	218	75,2	23	7,9
Program öğretmen ve öğrenci açısından işlevseldir.	2	0,7	10	3,4	37	12,8	226	77,9	15	5,2
Program, öğretmene ders işleniş planını yapması için kolaylık sağlamıştır.	3	1	6	2,1	36	12,4	208	71,7	37	12,8
Programda belirtilen öğretim yöntemleri hedefe uygundur.	3	1	7	2,4	45	15,5	219	75,5	16	5,5
Laboratuvardaki bilgisayarların özellikleri derslerin işlenmesi için yeterlidir.	31	10,7	30	10,3	39	13,4	166	57,2	24	8,3
Yeni program derslerin verimliliğini ve öğrencilerin performansını arttırmaktadır.	5	1,7	8	2,8	45	15,5	214	73,8	18	6,2
İçerikteki hazır etkinlikler öğretmene kolaylık sağlamaktadır.	3	1	7	2,4	40	13,8	204	70,3	36	12,4
Programda her ünite için ayrılan zaman ilgili ünitenin güçlük derecesi ile uyumludur.	5	1,7	31	10,7	69	23,8	177	61	8	2,8

Araştırmaya katılan öğretmenlerin Programın Öğrenme-Öğretme Süreci Hakkındaki Görüşleri ile ilgili bulgulara bakıldığında öğretmenlerin %70'inden fazlası 'katılıyorum ve tamamen katılıyorum' cevapları vererek "programda önerilen öğretim yöntemleri laboratuvarında uygulanabilir niteliktedir, program dersin işlenişinde öğrencinin aktif katılımını sağlayacak niteliktedir, öğrencinin bilgiyi yorumlamasına, geliştirmesine ve tartışmasına fırsat vermektedir, yeni program ile öğretmen bilgiyi direk aktarmaktan ziyade, öğrencileri motive etmek ve ilgi uyandırmak ile yükümlüdür, program öğretmen ve öğrenci açısından esnektir ve işlevseldir, program, öğretmene ders işleniş planını yapması için kolaylık sağlamıştır, programda belirtilen öğretim yöntemleri hedefe uygundur, yeni program derslerin verimliliğini ve öğrencilerin performansını arttırmaktadır, içerikteki hazır etkinlikler öğretmene kolaylık sağlamaktadır" fikirlerini desteklemişlerdir. Etkinliklerin belirtilen ders süresi içinde yapılabilmektedir, laboratuvardaki bilgisayarların özellikleri derslerin işlenmesi için yeterlidir konularında ise öğretmenlerin %50'den fazlası 'katılıyorum' , %20'den fazlası ise 'katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum' cevabı vermiştir. Programda her ünite için ayrılan zaman ilgili ünitenin güçlük derecesi ile uyumludur sorusuna da %61'lik bir kısım 'katılıyorum' cevabı vermiştir.

Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Programın Değerlendirme Boyutuna İlişkin Görüşleri

Tablo 5: Araştırmaya katılan öğretmenlerin programın değerlendirme boyutu hakkındaki görüşleri ile ilgili bulgular

İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Programda yer alan ölçme değerlendirme ile ilgili genel açıklamalar yeterlidir.	7	2,4	41	14,1	39	13,4	198	68,3	5	1,7
Programda yer alan kazanımlar ölçülebilir niteliktedir.	3	1	18	6,2	50	17,2	214	73,8	5	1,7
Yeni programa göre ölçme ve değerlendirme yapılırken yeterli bilgilendirme olmadığı için zorluk çekilmektedir.	3	1	32	11	49	16,9	189	65,2	17	5,9
Programda önerilen farklı tipteki değerlendirme yöntemleri, ölçme değerlendirme yöntemi olarak uygulanabilir niteliktedir.	4	1,4	31	10,7	53	18,3	197	67,9	5	1,7
Performans değerlendirme araçlarını kullanmak için ders anında yeterince vakit buluyorum.	44	15,2	45	15,5	39	13,4	157	54,1	5	1,7
Her ünitenin sonunda yapılan değerlendirmeler ile programın hedeflerine ulaşp ulaşmadığının tespitini yapmak daha kolaydır.	6	2,1	26	9,0	48	16,6	202	69,7	8	2,8
Ünite sonlarında yapılan değerlendirmeler öğrencinin başarısını ve motivasyonunu artırmaktadır.	3	1	29	10,0	51	17,6	198	68,3	9	3,1
Bilişim Teknolojileri dersi öğretim programı hedeflerine ulaşmaktadır.	5	1,7	25	8,6	57	19,7	192	66,2	11	3,8
Öğrenciler Bilişim Teknolojileri dersinde oldukça başarılıdır.	6	2,1	15	5,2	43	14,8	202	69,7	24	8,3

Araştırmaya katılan öğretmenlerin Programın Değerlendirme Boyutu Hakkındaki Görüşleri ile ilgili bulgulara bakıldığında “programda yer alan kazanımlar ölçülebilir niteliktedir, programda yer alan ölçme değerlendirme ile ilgili genel açıklamalar yeterlidir, programda önerilen farklı tipteki değerlendirme yöntemleri, ölçme değerlendirme yöntemi olarak uygulanabilir niteliktedir, her ünitenin sonunda yapılan değerlendirmeler ile programın

hedeflerine ulaşmış ve ulaşmadığının tespitini yapmak daha kolaydır, ünite sonlarında yapılan değerlendirmeler öğrencinin başarısını ve motivasyonunu artırmaktadır, Bilişim Teknolojileri dersi öğretim programı hedeflerine ulaşmaktadır, öğrenciler Bilişim Teknolojileri dersinde oldukça başarılıdır” sorularına %65’in üstünde ‘katılıyorum’ cevabı verilmiştir. Yeni programa göre ölçme ve değerlendirme yapılırken yeterli bilgilendirme olmadığı için zorluk çekilmektedir diyen öğretmen sayısı %65’in üstündedir, performans değerlendirme araçlarını kullanmak için ders anında yeterince vakit buluyorum diyen öğretmen sayısı %55 civarındayken, vakit bulamıyorum diyen öğretmen sayısı %30 ‘u geçmektedir. Bilişim teknolojileri dersi ilköğretim 1. kademedede haftada 2 ders saatiyken, 2. kademedede haftada 1 ders saatidir. Öğretmenlerin görüşlerine göre özellikle ikinci kademedede bir ders saati içerisinde hem ders anlatımı hem değerlendirme aynı ders içerisinde vakit yetmediği için yapılamamaktadır.

Sonuç

Elde edilen bulgulara yönelik sonuçlar maddeler halinde verilmeye çalışılmıştır.

- Bilişim Teknolojileri dersine giren bilgisayar öğretmenlerinin % 82,4’ü yeni öğretim programına “ihtiyaç vardı” görüşündedirler.
- Bilgisayar öğretmenleri yeni öğretim programı için hizmet içi eğitim semineri “almadıklarını” ya da alınan seminerlerin yetersiz olduğunu ifade etmektedirler.
- Öğretmenler programda belirtilen hedefleri bilişim teknolojileri dersinin genel amaçları ile tutarlı bulmaktadır.
- Öğretmenler, yeni program için hazırlanan ders ve kaynak kitapların “yeterli olduğu” görüşündedirler.
- Bilgisayar öğretmenleri, yeni programın uygulanmasında gerekli olan yazılımların, CD’lerin vb. materyallerin temininde “sıkıntı yaşanmadığını” belirtmişlerdir.
- Öğretmenler içeriğin basamaklara ayrılmış olmasını ve sınıf seviyelerine göre seçilecek basamakların öğretmen tarafından seçilmesini yararlı bulmaktadır.
- Öğretmenler, bilişim teknolojileri dersinin işlenmesinde donanım sorunu yaşadıklarını ve laboratuvarındaki bilgisayar özelliklerinin yetersiz kaldığını belirtmişlerdir.
- Öğretmenlerin büyük kısmı programın öğrenciyi motive ettiği yönünde görüş bildirmişlerdir.
- Öğretmenler, programı öğretmen ve öğrenci açısından işlevsel ve esnek bulmaktadır.
- Öğretmenler yeni programın kendi rollerini olumlu yönde etkilediğini, bilgiyi direk aktarmaktan ziyade, öğrencileri motive etmek ve ilgi uyandırarak öğrenci merkezli bir eğitim ortamı hazırlayabildiklerini düşünmektedir.

- Bilişim Teknolojileri ders Öğretmenleri, yeni öğretim programında yer alan ölçme değerlendirme ile ilgili genel açıklamaları yeterli bulmaktadır.

Araştırmamız sonucunda öğretmenlerin çoğunluğunun yeni programla ilgili olumlu görüşler belirttiği ortaya çıkmıştır.

Öneriler

- Bilgisayar öğretmenlerinin yeni öğretim programı ile ilgili hizmet içi eğitim seminerleri almaları sağlanmalıdır.
- Ünitelerde yer alan yazılımların orijinal CD olarak okullara temin edilmesi sağlanmalıdır.
- Okullarda laboratuvarların donanım açısından yenilenmesi ve yeni programa uygun hale getirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması sağlanmalıdır.
- Okullardaki bilgisayar sayılarının sınıf mevcutlarına göre arttırılması lazımdır.
- Bilişim teknolojileri dersinin haftalık ders saatinin ilköğretim ikinci kademede arttırılması sağlanmalıdır.
- Bilişim ders programının gelişen ve değişen teknolojik gelişmelere ayak uydurması için her yıl gözden geçirilmesi sağlanmalıdır.

Kaynakça

- Akkoyunlu, B. (1996). Öğrencilerin Bilgisayara Karşı Tutumları. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 100: 15-28, Ankara.
- Ayas, A., Özmen, H., Demircioğlu, G., Sağlam, M. (1999). Türkiye’de ve Dünyada Yapılan Program Geliştirme Çalışmaları: Kimya Açısından Bir Derleme. *D.E.Ü. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayı*, 11, 211-219.
- Bektaş, C. (2006). *İlköğretim Okullarında Bilgisayar Derslerine İlişkin Öğretmen Görüşleri*. Yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Elazığ.
- Bell, J. (1989). *Doing Your Research Project: A Guide for First Time Researchers Education and Social Science*. Philadelphia: The Open University Press.
- Dunsworth, Q. F. M. and Igoe, A. (2000) Teaching Computer Skills to Beginners: What and How? ACM Computing Surveys.
- Jurema, A. C. L. A., M. E. C. LIMA and M. J. FINHO (1996) Using Computer in K-12 Schools: A Project Presentation and Evaluation. Eric Document (ED 412 136).
- Kaptan, F. ve Kuşakcı, F. (2002). Fen öğretiminde beyin fırtınası tekniğinin öğrenci yaratıcılığına etkisi. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiriler Sitesi (s.197-202)*, ODTÜ, Ankara.
- Keller, J. (2000). Learning From Our Mistakes. *Technology & Learning*, XX, June: 60.
- Kırkman, C. (1993) Computer Experience And Attitudes of 12-Year-Old Students: Implications For The UK National Curriculum. *Journal of Computer Assisted Learning*, 9: 51–62.
- Kural Er, F. (2007). İlköğretim Bilgisayar Dersi Programına İlişkin Öğretmen Görüş Ve Beklentileri: Bir Durum Çalışması. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları Ve Öğretim Bilim Dalı, Çanakkale.
- Roby, T. Y. (2001). A Themed and Collaborative Approach to Teaching Computers and The Internet. Eric Document (ED 470 162).
- Seferoğlu, S. (2007). İlköğretim Bilgisayar Dersi Öğretim Programı: Eleştirel Bir Bakış ve Uygulamada Yaşanan Sorunlar. *Eurasian Journal of Educational Research*, 29, pp, 99-111.
- Uzunboylu, H. (1995). *Bilgisayar Öğrenme Düzeyi İle Bilgisayara Yönelik Tutumlar Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara, Ankara Üniversitesi.
- Varış, F. (1994). Eğitimde program geliştirme, Teori ve teknikler. Ankara: Alkım Yayıncılık.
- Yılmaz E. ve Demirci N. (2004). *İlköğretim II. Kademe Bilgisayar Dersi Müfredatının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi, Balıkesir.